

ActiePlan

Zon op Zuid-Holland

Meerjarenagenda voor zon op objecten

2026

Samenvatting

Aanleiding en doel

Als Provincie Zuid-Holland willen we in lijn met onze Zonneladder zoveel mogelijk zonne-energie realiseren op daken en andere objecten (gevels, parkeerterreinen, waterbassins) binnen bebouwd gebied. Dit doen we samen met RES-regio's, gemeenten, dakeigenaren en overige projectpartners. Na jaren van stabiele groei van zon op dak merken we dat het speelveld verandert. Sinds 2024 stagneert de groei door onder meer afnemende marktwaarde van zonnestroom, afnemende rentabiliteit van installaties, netcongestie, veranderende subsidieregelingen en de beschikbaarheid van daken. Het Aanvalsplan zon op dak uit 2020 beschreef de uitdagingen die destijds bestonden om de Zuid-Hollandse daken zo goed mogelijk te benutten voor zonne-energie en bevatte passende maatregelen. Met dit ActiePlan geven we hier een vervolg aan, omdat we zonne-energie als een belangrijke bouwsteen in het energiesysteem van de toekomst zien en om zo ons steentje bij te dragen als partner in de RES-regio's.

Scope

In dit ActiePlan Zon op Zuid-Holland zetten we in op potentie, ontwikkelingen en maatregelen voor daken en andere objecten zoals gevels, parkeerterreinen binnen bebouwd gebied en waterbassins en waterzuiveringsinstallaties. We richten ons daarbij op daken en objecten met PV-panelen die meer dan 15 kWp (Kilowattpiek) kunnen opwekken.

Ontwikkelingen en potentie

Landelijk zien we dat ca 50% van de daken en parkeerterreinen technisch geschikt zijn voor PV-panelen. Dit staat gelijk aan 725 km². Van Zuid-Holland weten we dat het om 95,26 km² gaat. Daarvan is 8,20% direct geschikt om PV-panelen op te plaatsten. Op het overige gedeelte moet eerst één of zelfs meerdere belemmeringen worden opgelost. De belangrijkste die we zien zijn:

- technische en bouwkundige belemmeringen;
- beperkingen netinfrastructuur;
- financiële belemmeringen;
- juridische en organisatorische belemmeringen.

Zon als belangrijke bouwsteen voor het energiesysteem van de toekomst

PV-panelen wekken lokaal elektriciteit op en deze elektriciteit kan vervolgens ook weer zo dicht mogelijk bij de bron gebruikt worden. Wanneer we zonne-energie op deze manier inzetten en daarbij met elkaar werken aan zo veel mogelijk gelijktijdigheid van opwek en verbruik, zorgen we ervoor dat nieuwe systemen zo min mogelijk extra belasting aan het elektriciteitsnet toevoegen. Systeemeigenaren gebruiken dan zoveel mogelijk energie van hun eigen systeem en businesscases worden weer interessanter. Dit kan individueel maar ook met elkaar, bijvoorbeeld binnen energiegemeenschappen, of een vorm daarvan: energiehubs. Op deze manier dragen we bij aan een energiesysteem dat ons minder afhankelijk maakt van energie-import. Ook zien we in deze context een rol voor Zonthermie, een techniek waarmee zon niet omgezet wordt in elektriciteit, maar warmte.

Energierichtvaardigheid en Circulariteit

We willen voorkomen dat het opwekken van zonne-energie met behulp van onze maatregelen leidt tot meer maatschappelijke kosten: we hebben aandacht voor lokale initiatieven, zetten in op zoveel mogelijk lokaal gebruik en gelijktijdigheid, zonder het net extra belasten. Ook zetten we in op meer circulaire PV-panelen. Duurzame energie is een schone vorm van energie. En het kan nóg schoner door het gebruik van PV-panelen te stimuleren die dichterbij huis geproduceerd zijn, waarbij wordt ingezet op behoud van kritieke materialen en waar schadelijke stoffen zoveel mogelijk worden geweerd.

Overzicht van maatregelen: bestaande en nieuwe

We zien kansen vooral in de vorm van maatregelen die helpen oplossen van technische belemmeringen zoals bij daken die te zwak zijn voor een PV-installatie of daken die asbest bevatten. Daarnaast willen we met maatregelen vooral zonne-energie aanmoedigen en belonen wanneer dit op een netbewuste manier gerealiseerd wordt met zoveel mogelijk lokaal gebruik en gelijktijdigheid. We zetten in op kennisdeling en zien een belangrijke rol voor maatwerk en het ontzorgen van dakeigenaren. Ook zien we kansrijke ontwikkelingen voor circulariteit en technieken als gevelpanelen en Zonthermie die we met maatregelen een stap verder kunnen brengen. Het tweede deel van dit ActiePlan gaat dan ook over bestaande provinciale maatregelen voor zon op dak en andere objecten, maatregelen die energie breed zijn en een belangrijke bijdrage leveren aan zon op dak. En het ActiePlan gaat over nieuw te ontwikkelen maatregelen die we de komende maanden uitwerken.

Maatregelen in één oogopslag:

Subsidieregelingen specifiek voor zon op dak en objecten

- Zonnig Zuid-Holland, Zon op dak, dak geschikt maken voor PV-panelen: [Dak aanpassen voor zonnepanelen \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)
- Zonnig Zuid-Holland, object ter beschikking stellen voor PV-panelen: [Daken, parkeerterreinen en waterbassins beschikbaar stellen aan een energiecoöperatie \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)
Zonnig Zuid-Holland, Waterbassin of Parkeerterrein geschikt maken voor PV-panelen: [Zon op waterbassins en parkeerterreinen \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)
- Lokale Energie initiatieven gericht op collectieve zon-op-dakprojecten (Lei ZH): [LEI gericht op collectieve zon-op-dakprojecten \(LEI ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

Subsidieregelingen en maatregelen energie breed

- Uitvoeringsagenda “Stimuleringsprogramma energiehub Zuid-Holland”: [Energie-infrastructuur | Provincie Zuid-Holland](#) (download onderaan pagina)
- Energie op bedrijventerreinen of campussen: [Energie op bedrijventerreinen of campussen \(TB ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)
- Planvormingssubsidie: [Planvormingssubsidie bedrijventerreinen | Provincie Zuid-Holland](#)
- Bedrijventerreinen: informatie voor ondernemers of gemeenten / Ambassadeurs: [Bedrijventerreinen: informatie voor ondernemers en gemeenten | Provincie Zuid-Holland](#)
- Verduurzaming maatschappelijk vastgoed: [Verduurzaming Maatschappelijk vastgoed | Provincie Zuid-Holland](#)
- Ontzorgingsprogramma mkb: [Ontzorgingsprogramma mkb | Provincie Zuid-Holland](#)

Maatregelen in ontwikkeling *

- Zon en congestieverzachting
- Grote Daken maatwerkaanpak
- Onderzoek naar mogelijke maatregel Collectieve daken (Woningcorporaties en VVE)
- Circulaire PV-panelen
- Onderzoek naar mogelijke opname gevelpanelen in bestaande regeling
- Onderzoek naar mogelijke opname zonthermie in bestaande regeling

Conclusie

Met dit nieuwe ActiePlan dragen we bij aan een nieuwe impuls voor zon op daken en andere Zuid-Hollandse objecten door in te gaan op belemmeringen en kansen die passen bij de huidige tijd.

**Maatregelen met een (*) zijn onder voorbehoud van wijzigingen en onder voorbehoud van instemming met financiële middelen door Provinciale Staten bij Najaarsnota 2026 en Begroting 2027*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
Aanleiding en doel	5
Afbakening	5
Leeswijzer	6
2. Beleid, ontwikkelingen en potentie	7
Provinciaal beleid	7
Ontwikkelingen zon in Zuid-Holland	8
Potentie en kansen voor zon op objecten	9
Monitoring	9
Potentie in Nederland	10
Potentie in Zuid-Holland	10
Belemmeringen.....	12
Netcongestie in relatie tot potentie voor zonne-energie	12
Zon in het energiesysteem van de toekomst	13
Conclusie potentie	14
Energierectvaardigheid en circulariteit.....	15
3. De Zuid-Hollandse aanpak	16
Maatregelen op belemmeringen en kansen	17
Technische en bouwkundige belemmeringen	17
Beperkingen netinfrastructuur	18
Financiële belemmeringen.....	20
Organisatorische of juridische belemmeringen	21
Kansrijke ontwikkelingen	23

1. Inleiding

Aanleiding en doel

Op 2 juni 2020 hebben Gedeputeerde Staten het “Aanvalsplan zon op dak¹” vastgesteld. Dit plan beschreef de uitdagingen die destijds bestonden om de Zuid-Hollandse daken zo goed mogelijk te benutten voor zonne-energie en bevatte passende maatregelen. Sindsdien zijn er in Zuid-Holland veel zonnedaken gerealiseerd, initiatieven opgestart en inzichten verzameld.

Coalitieakkoord 2023-2027 Krachtig Zuid-Holland

‘Bij zonne-energie staat de toepassing van meervoudig ruimtegebruik voorop. Dit betekent het plaatsen van zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en andere geschikte plekken, langs wegen en spoorlijnen en bij realisatie van nieuwe bedrijventerreinen. Omdat onze provincie weinig onbebouwde ruimte kent zijn we zeer terughoudend als het gaat om zonnevelden op plekken buiten de door RES aangewezen zoekgebieden.’

Als provincie dragen we actief bij aan de realisatie van zon op zoveel mogelijk daken en andere objecten zoals gevels, parkeerterreinen en waterbassins. Dit doen we onder meer als partner in de zeven Zuid-Hollandse Regionale EnergieStrategie (RES) regio's. Na jaren van stabiele groei merken we dat het speelveld verandert. Sinds 2024 stagneert de groei door afnemende marktwaarde van zonnestroom, afnemende rentabiliteit van installaties, netcongestie, veranderende subsidieregelingen, wet- en regelgeving binnen de verschillende overheidslagen en de beschikbaarheid van daken. De ambitie voor het opwekken van zonne-energie op daken en objecten komt hierdoor onder druk te staan. Tegelijkertijd zorgen op het moment van schrijven ook de geopolitieke spanningen in de wereld voor een toenemende behoefte naar een onafhankelijker energiesysteem. Zon op dak en objecten moet wat ons betreft daarom een onverminderd belangrijke bouwsteen blijven voor het energiesysteem van nú en van de toekomst. We willen ons hier dus volop voor blijven inzetten, maar we zien wel een verschuiving in de manier waarop we dit moeten doen.

We vergroten onze inzet en presenteren u hierbij het “ActiePlan Zon op Zuid-Holland – Meerjarenagenda voor zon op objecten”. We geven hiermee richting aan de provinciale inzet voor zonne-energie in de komende jaren, in samenhang met ruimtelijke keuzes, netcapaciteit en andere transitieopgaven. De maatregelen zijn ter ondersteuning aan de RES-regio's gemeenten, initiatiefnemers en eigenaren van daken en objecten. Bewezen maatregelen uit het voorgaande plan worden voortgezet en zullen in de komende tijd waar nodig worden verbeterd. En er zijn nieuwe maatregelen aan het plan toegevoegd of liggen ter uitwerking voor. We doen hiermee een aanzet voor meerjarig beleid. Dit plan dient daarom ook als basis met de mogelijkheid tot verlenging of uitbreiding in de volgende coalitieperiode.

Afbakening

In dit ActiePlan Zon op Zuid-Holland zetten we in op potentie, ontwikkelingen en maatregelen voor daken en andere objecten zoals gevels, parkeerterreinen binnen bebouwd gebied en waterbassins en waterzuiveringsinstallaties.

¹ [Energietransitie, Aanvalsplan Zon op Dak en subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland - Provincie Zuid-Holland](#)

In de eerste plaats gaat dit ActiePlan over PV-panelen en -installaties. PV staat voor Fotovoltaïsch en dit betreft dus panelen waarmee je elektriciteit kunt opwekken. We richten ons daarbij op daken en objecten met PV-panelen die meer dan 15 kWp (Kilowattpiek) kunnen opwekken. Daarvoor zijn om en nabij 40 – 50 panelen nodig, afhankelijk van het vermogen per paneel. De reden dat we ons voornamelijk richten op daken en objecten waar meer dan 15 kWp geïnstalleerd kunnen worden, heeft enerzijds te maken met afspraken uit het Klimaatakkoord en de Regionale EnergieStrategieën (RES'en), anderzijds met het feit dat gemeenten in de regel al stevig inzetten op zon op particuliere daken.

Daarnaast zijn er zonthermie panelen. Zonnestraling wordt dan omgezet in warmte via zonnecollectoren. Daken en objecten die geschikt zijn voor PV-panelen zouden deels ook benut kunnen worden voor zonnecollectoren. Of gecombineerde panelen: PVT (PhotoVoltaïsch Thermisch). Dit betreft echter een niche en hier doet de provincie apart onderzoek naar.

Het overkoepelende begrip voor elektriciteit (PV) en warmte (thermie) uit zon is zonne-energie. Deze term wordt echter in de praktijk het meest gebruikt voor elektriciteit uit zon, ook wel zonnestroom.

We gaan in dit ActiePlan niet in op zon op (Landbouw)gronden en AgriPV. We verwijzen daarvoor naar de handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie Zuid-Holland² en het provinciale Omgevingsbeleid³. Natuurlijk kunt u ons voor vragen hierover altijd benaderen via energie@pzh.nl en dan wijzen we u graag de weg.

De doelgroep van dit ActiePlan zijn de RES-regio's, gemeenten, dakeigenaren en diverse projectpartners.

Leeswijzer

Tot en met pagina 15 gaan we in op het provinciaal beleid van Zuid-Holland, de recente ontwikkelingen van zon op dak en objecten en de potentie die er voor nieuw zon op dak en objecten in onze provincie is. Ook gaan we in op zonne-energie in relatie tot het elektriciteitsnet, andere provinciale opgaven en de manier waarop we met energierechtvaardigheid zijn omgegaan.

Wilt u vooral weten welke maatregelen de provincie nu al heeft en de komende tijd verder gaat uitwerken of onderzoeken, start dan met lezen op bladzijde 16.

De termen PV-panelen en zonnepanelen hebben dezelfde betekenis en worden in dit document door elkaar heen gebruikt.

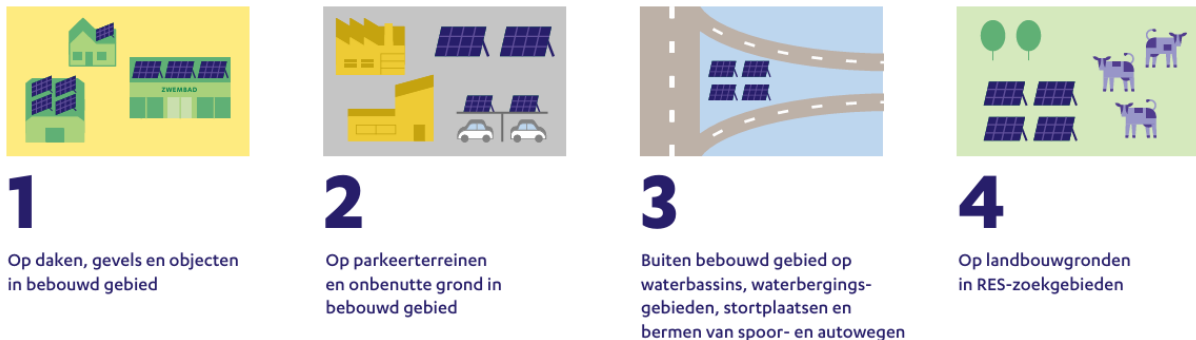
² Bron: Provincie Zuid-Holland, 2019, Handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie Zuid-Holland, Provincie Zuid-Holland

³ Bron: Provincie Zuid-Holland, 2025, Omgevingsbeleid Zuid-Holland, [Link](#)

2. Beleid, ontwikkelingen en potentie

Provinciaal beleid

Zuid-Holland is een dicht bevolkte provincie met veel bebouwing, infrastructuur, verharding en verstedelijkte gebieden. We hanteren de zonneladder waarin volgorde is aangegeven welke locaties de voorkeur hebben voor realisatie van zonne-energie. Vanuit het principe van zorgvuldig ruimtegebruik wordt in de eerste plaats ingezet op zonne-energie op daken en andere objecten in bebouwd gebied. Tegelijkertijd kan worden gekeken naar provinciale voorkeurslocaties in landelijk gebied en de aangewezen zoekgebieden voor zon. Dat laatste heeft echter niet direct de voorkeur.

Figuur 1: Zonneladder Provincie Zuid-Holland

Stimulerend voor zon op dak

De provincie heeft geen specifieke instructieregels voor zon op dak in het provinciale beleid opgenomen omdat op landelijk niveau er nieuwe regels van toepassing worden. Er volgt EU-regelgeving voor zonne-energie op dak uit de herziene richtlijn voor de 'energieprestatie van gebouwen' (Energy Performance of buildings Directive - EPBD IV). Dit houdt in dat er verplichtende regels voor zon op dak komen waar dat technisch, functioneel en economisch haalbaar is. Overwegend voor nieuwe gebouwen, te renoveren gebouwen en overheidsgebouwen. De regels worden geïmplementeerd en gefaseerd ingevoerd in de landelijke regelgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De rol van provincie blijft stimulerend en faciliterend.

Het plaatsen van PV-panelen op daken mag in elke gemeente in de regel zonder vergunning. Uitzondering hiervoor zijn vaak beschermde stadsgezichten en/of (Rijks)monumenten. Hiervoor hebben gemeenten een vergunningverlenende rol.

De provincie heeft zich samen met medeoverheden gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en ziet een belangrijke rol voor zon op dak in het duurzame systeem van nu en de toekomst. De provincie stimuleert en faciliteert en we vervullen een actieve rol in de realisatie van de doelstellingen zoals afgesproken in de RES-regio's. We doen dit door stimulerende maatregelen in te zetten die dakeigenaren helpen om zon op hun daken of object te realiseren.

Faciliterend rond rijksgronden

Het programma "Opwek van Energie op Rijksvastgoed" (OER) richt zich op het grootschalig opwekken van hernieuwbare energie op rijksgrond en water en dan voornamelijk langs bermen van auto- en spoorwegen⁴. Grootschalige zonnevelden op deze plekken passen in principe binnen ons beleid mits zorgvuldig en op de juiste wijze ingepast.

⁴ Bron: Energie op Rijksgrond, 2026, Opwek van energie op rijksvastgoed, [Link](#)

Kaderstellend voor zon op veld

Voor grondgebonden zonnevelden tot 50 Megawatt opgesteld vermogen zijn de gemeenten bevoegd gezag. Binnen de provinciale Omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen over waar zonnevelden wel of niet toegestaan zijn en hoe deze landschappelijk ingepast dienen te worden. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld stortplaatsen, waterbergingsgebieden, geluidsschermen en landbouwgronden binnen RES-zoekgebieden. De gemeenten vormen hun eigen afwegingskaders die binnen de provinciale regels vallen.

Voor grondgebonden zonnevelden van 50 tot 100 Megawatt opgesteld vermogen zijn provincies op basis van de Energiewet aangewezen als bevoegd gezag.

Raakvlakken met andere opgaven

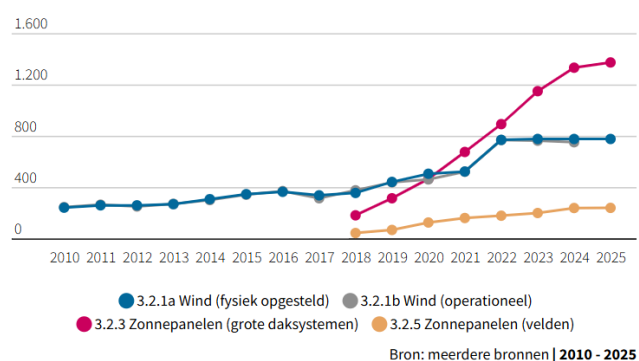
De provincie Zuid-Holland werkt aan een duurzame, betrouwbare en betaalbare energievoorziening. Dat doen we samen met inwoners, bedrijven, gemeenten en netbeheerders. Dit is nodig voor een welvarend Zuid-Holland en bereikbare en vitale steden, dorpen en gemeenschappen.

De provincie heeft een aantal opgaven die raakvlakken hebben met het ActiePlan Zon op Zuid-Holland. Dit zijn vanzelfsprekend de andere opgaven die we hebben binnen de energietransitie zoals de invulling van de RES'en en de warmtetransitie. Maar het betreft ook andere opgaven zoals economie, circulariteit, klimaatadaptatie en gezondheid & welzijn.

Ontwikkelingen zon in Zuid-Holland

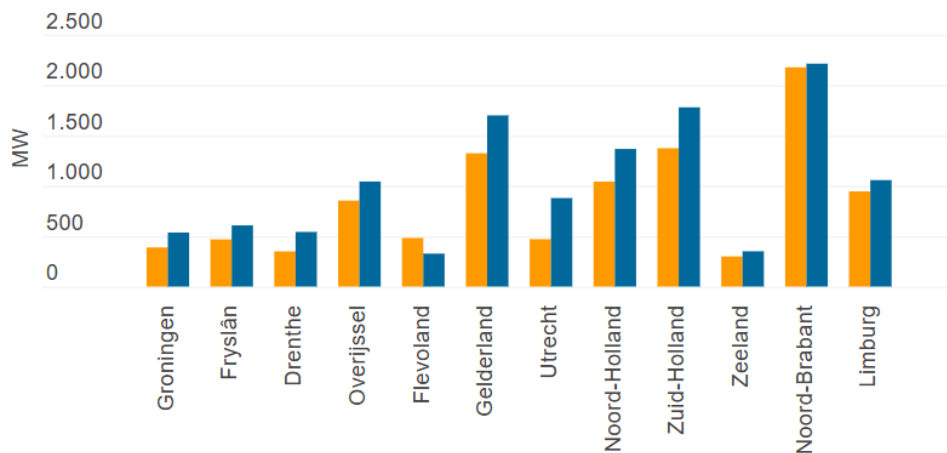
In de afgelopen jaren zijn veel daken en overige objecten benut voor zonne-energie wat goed terug te zien is in de cijfers. Het was het voor veel dakeigenaren een logische keuze om PV-panelen op het dak te leggen. Door de hoge energietarieven tussen 2021 en 2023 was het zelf opwekken van zonne-energie aantrekkelijk. De landelijke SDE-regeling (Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie) biedt zekerheid over de terugverdientijd van grotere installaties. De inmiddels aflopende Salderings-regeling zorgde ervoor dat veel woningeigenaren en dakeigenaren met kleine aansluitingen het zelf opwekken van zonne-energie de afgelopen jaren interessante investering vonden. De SCE-regeling (Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking) ondersteunt Energie Coöperaties. Onze Zonnig Zuid-Holland regeling helpt met de financiering bij >15 kWp daken die moeten worden aangepast voordat PV panelen geïnstalleerd kunnen worden. Dit is slechts een greep uit het totale subsidieaanbod. De cijfers in figuur 2 tonen een mooie groei van zon op de Zuid-Hollandse daken in de jaren 2018 t/m 2025. We zien echter ook dat de groei van zon op dak stagneert. Onder het hoofdstuk Potentie vanaf pagina 9 zien we redenen hoe dit komt.

Opgesteld vermogen wind en zon
Zuid-Holland, MW

*Figuur 2: Regionale
Klimaatmonitor januari 2026 - Kerndataset 3.2 Resultaten elektriciteit*

Figuur 3 toont het opgesteld vermogen van de Zuid-Hollandse daksystemen in relatie tot het opgesteld vermogen van de daksystemen in de andere Nederlandse provincies. Alle daksystemen die groter zijn dan 15 kWp (kilowattpiek), wat gelijk staat aan ongeveer 40-50 PV-panelen tellen mee voor de landelijke RES-doelstellingen. In de grafiek zijn deze oranje.

Figuur 3: Regionale Klimaatmonitor januari 2026 – Viewer – 3.2.4 PV-panelen daksystemen – oranje: groter dan 15 kWp en blauw: kleiner dan 15 kWp

Potentie en kansen voor zon op objecten

We gaan eerst in op de potentie voor zon op dak en parkeerterreinen in heel Nederland en daarna verdiepen we ons in het potentieel in Zuid-Holland. Naast zon op dak gaan we ook in op zon op waterbassins, gevels en een andere zonne-energie techniek namelijk zonthermie.

Monitoring

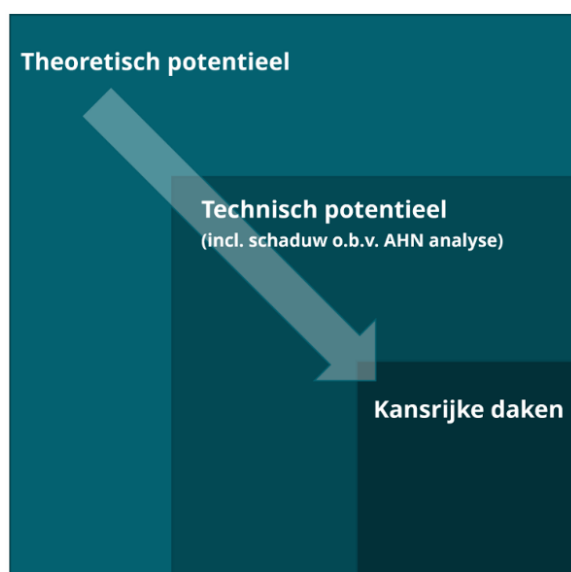
Door gebruik te maken van de landelijke tools zorgen we voor uniformiteit in rapportages tussen Rijk, provincies en gemeenten. Het uitgebreide onderzoek 'Kansrijke daken en parkeerplaatsen voor zonnestroom in Nederland'⁵ dat in opdracht van de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO) is uitgevoerd door Generation Energy geeft een goed beeld van de potentie van daken en parkeerplaatsen voor zon in heel Nederland. Voor het bijhouden van de groei van zon op dak in Zuid-Holland en de RES-regio's gebruiken we de inzichten die worden aangeboden in de Regionale klimaatmonitor van de Rijksoverheid.⁶ De RVO biedt daarnaast een overzicht in de vorm van een GIS-kaart aan, die inzicht biedt in kansen en belemmeringen op dak- en parkeerniveau van de jaarlijkse groei in Zuid-Holland.⁷ Wat we daarmee niet hebben is een overzicht op dakniveau van de exacte potentie en jaarlijkse groei van de hele provincie Zuid-Holland. De overweging is om dit toekomstig alsnog met luchtfoto's in kaart te brengen. In een aantal gemeenten en zelfs RES-regio's is dit inzicht al wel aanwezig.

⁵ Bron: Generation Energy in opdracht van RVO, 2023, Kansrijke daken en parkeerplaatsen voor zonnestroom in Nederland, [Link](#)

⁶ Bron: Rijksoverheid. Regionale Klimaatmonitor, 2026, [Link](#)

⁷ Bron: RVO, Overzicht kansrijke daken en parkeerplaatsen voor zon op Dakniveau (GIS), [Link](#)

Potentie in Nederland

Figuur 4: Kansrijke daken en parkeerplaatsen voor zonnestroom in Nederland, september 2023 – Generation Energy

In het voorgenoemde onderzoek van RVO is onderzocht hoeveel dakoppervlakken en parkeerterreinen in Nederland nu echt geschikt zijn voor zonne-energie. Ten eerste is gekeken naar het maximaal theoretisch potentieel op alle Nederlandse daken en parkeerterreinen, bepaald door de totale zoninstraling en maximaal haalbare rendement van PV-panelen. In het theoretisch potentieel is rekening gehouden met omzettingsrendement van PV-panelen, schaduw, obstakels als ramen, pijpen, goten, dak/terreinvorm, afmeting.

Volgens de RVO is circa 50% van de oppervlakte van daken en parkeerterreinen technisch geschikt voor de opwek van zonne-energie, wat neerkomt op ongeveer 725 km². Binnen dit potentieel bestaan echter verschillende mate van geschiktheid, afhankelijk van de aanwezigheid van belemmeringen. Een deel van het oppervlak is direct geschikt, terwijl op andere locaties eerst één of meerdere belemmeringen moeten worden opgelost (zie figuur 4). De in het voorgaand genoemde GIS-kaart biedt ook hier inzicht per dak.

Categorie	Oppervlakte (km ²)	Aandeel	Toelichting
Direct geschikt	ca. 58	8%	Zonder belemmeringen direct inzetbaar
Eén belemmering	ca. 348	48%	Geschikt na oplossen van één belemmering
Meerdere belemmeringen	ca. 319	44%	Geschikt na oplossen van meerdere belemmeringen
Totaal potentieel theoretisch	ca. 725	100%	Daken en parkeerterreinen

Tabel 1: Overzicht geschiktheid van daken

Potentie in Zuid-Holland

De Provincie Zuid-Holland kent ten opzichte van andere provincies relatief veel geconcentreerde bebouwing en verstedelijkte gebieden. Zuid-Holland heeft daarom ook een groot potentieel dakoppervlak. Het exacte totale dakoppervlak in Zuid-Holland is niet precies bekend. Wel laat de Klimaatmonitor van de Rijksoverheid zien dat het potentieel aan daken en parkeerterreinen in Zuid-Holland bij 95,26 km² ligt. Daarvan zijn ca 8,20% helemaal vrij van belemmeringen.⁸ Op ruim 90% van deze potentieel geschikte Zuid-Hollandse daken is er dus tenminste één belemmering, vaak zijn er zelfs meerdere, die moeten worden opgelost voordat PV-panelen kunnen worden geïnstalleerd.

⁸ Bron: Rijksoverheid, 2026, Regionale Klimaatmonitor januari 2026, Regionale Factsheet Zon-PV: [Link](#)

Parkeerterreinen en Waterbassins in Zuid-Holland

Zuid-Holland heeft behalve veel daken en parkeerterreinen ook veel glastuinbouw met hemelwaterbassins. Binnen de RES-regio's wordt inzet gepleegd om ook deze te voorzien van PV-panelen. Vooral in de RES-regio Rotterdam-Den Haag is bijzonder veel glastuinbouw aanwezig met waterbassins die vaak moeten worden afgedekt om algengroei tegen te gaan. Wanneer zo'n waterbassin met PV-panelen wordt bedekt, is dit een mooie vorm van dubbel ruimtegebruik.

De parkeerterreinen die niet ook voor andere doeleinden gebruikt worden, zoals voor een markt of kermis, zijn mogelijk geschikt om te overdekken met PV-panelen. De voordelen liggen voor de hand: binnen bebouwd gebied is het overdekken een goede vorm van dubbel ruimtegebruik, autogebruikers parkeren hun auto in de schaduw of droog wat comfort biedt en er is een soms een match te maken met laadinfrastructuur.

Er zijn ook parkeerterreinen in natuurgebied. Hier zal per geval bekeken moeten worden of dit een geschikt parkeerterrein is om met PV-panelen te overdekken en deze vallen niet binnen eerste twee treden van de zonneladder.

Zon op gevels

Naast zon op dak is er nog veel potentieel voor zon op gevels. Volgens TNO beschikt heel Nederland geschat over ongeveer 660 km² aan potentieel geveloppervlak voor zonne-energie.⁹ In stedelijke gebieden, waar de ruimte schaars is en esthetiek een grotere rol speelt zijn zon op gevels een interessante aanvulling op, of alternatief voor zon op dak. Zuid-Holland heeft die stedelijke gebieden. Wel zijn er op dit moment nog veel aannames nodig over de geschiktheid van gevels, omdat het nog een nichemarkt betreft. Zonnegevels hebben als voordeel dat ze esthetisch kunnen worden geïntegreerd in gebouwen, dubbel ruimtegebruik mogelijk maken en de zoninstraling op de gevel beperken. Dit vermindert de koelbehoefte. Daarnaast kunnen panelen op de oost en/of westgevel worden geplaatst om piekbelasting op het elektriciteitsnet te verminderen. Nadelen zijn onder andere hoge installatie kosten en een lagere opbrengst per vierkante meter. In 2025 is er een SDE-categorie opengesteld voor zon-PV op gevels met een oostwest-oriëntatie. Het hogere subsidiebedrag voor deze categorie kan helpen om dit type opstelling in de toekomst vaker te realiseren.¹⁰

Zonthermie op dak

Zonthermie en PVT op dak zijn in Nederland beide een niche, terwijl ze sommige gevallen wel degelijk een interessante oplossing kunnen zijn, bijvoorbeeld in relatie tot een individuele warmtevraag. Met een zonthermie systeem wordt zon namelijk omgezet naar warmte en niet naar elektriciteit zoals bij een PV-systeem. Parallel aan dit ActiePlan wordt gewerkt aan het 'Verdiepend onderzoek Zonthermie Zuid-Holland'. Dat onderzoek gaat ervan uit dat waar ruimte is voor zon op dak, je theoretisch ook voor een zonthermie systeem zou kunnen kiezen, of voor een PVT-systeem wat een combinatie is van PV en Thermie. Met een PVT-systeem wek je tegelijkertijd elektriciteit én warmte op. Dit werkt vooral goed in combinatie met een warmtepomp, wat overigens ook netcongestieverzachtend werkt in vergelijking met een lucht-water-warmtepomp.

Of een zonthermie of PVT-systeem inderdaad een interessante oplossing is hangt af van meerdere factoren, zoals van de isolatie van het gebouw, de oppervlakte van het dak en de aanwezigheid van radiatoren of een warmtepomp. Ook is de draagkracht van een dak relevant. Een zonthermisch paneel is zo'n 3x zwaarder dan een PV paneel en het gewicht van een PVT paneel ligt daar tussenin.

⁹ Bron: Ministerie van Klimaat en Groene Groei, 2025, Monitor Zon-PV 2025, [Link](#)

¹⁰ Bron: Ministerie van Klimaat en Groene Groei, 2025, Monitor Zon-PV 2025, [Link](#)

Belemmeringen

De voorgaande hoofdstukken geven aan dat er in veruit de meeste gevallen sprake is van één of meerdere belemmeringen die moeten worden opgelost voordat PV-panelen kunnen worden geïnstalleerd. Veel voorkomende belemmeringen zijn een te zwakke dakconstructie voor PV-panelen of een asbesthoudend dak. Uit de markt horen we bovendien regelmatig dat een dak niet belegd kan worden omdat een verzekeringspremie het project onrendabel maakt, bijvoorbeeld omdat isolatie onder het dak in een te hoge brandbaarheidsklasse valt in combinatie met PV-panelen. We hebben soms te maken met huurders van een pand waarvan een eigenaar in het buitenland gevestigd is en daarom moeilijk bereikbaar voor duurzaamheidsvraagstukken. En regelmatig is er sprake van veel huurders onder één dak (woningcorporaties, winkelcentra) of van meerdere eigenaren van één dak (VvE's). Dit leidt tot praktische en juridische ingewikkeldheden. Een kleine aansluiting onder een groot dak kan ervoor zorgen dat een niet optimaal benut kan worden.

We baseren dit op veel gesprekken die we in de afgelopen jaren hebben gevoerd met dakeigenaren en andere projectrelaties. Het beeld dat wordt geschetst in rapporten en artikelen komt vrij goed overeen. We zien hier veel kansen om te helpen met het wegnemen van belemmeringen.

Er zijn ook ontwikkelingen gaande die niet direct een technische betrekking hebben op het dak/object, maar alsnog invloed hebben op de realisatie. Zo is de marktwaarde van zonnestroom de laatste jaren snel gedaald, omdat de zonmarkt haar zonnestroom niet goed kwijt kan. Teruglevercongestie speelt op meerdere manieren een steeds belangrijkere rol, daar gaan we in het volgende hoofdstuk dieper op in.

Waar bovendien rekening mee gehouden moet worden is dat we te maken hebben met eigendomsrecht. Dit betekent dat we eigenaren van daken, gevels, parkeerterreinen en waterbassins wel kunnen aanmoedigen om een zonne-installatie te realiseren door te stimuleren en obstakels weg te nemen, maar verplichten doen wij als provincie niet. Uiteindelijk is het aan de dakeigenaar om te besluiten of een installatie haalbaar en betaalbaar is. Ook dit heeft invloed op het kunnen benutten van de totale potentie aan geschikt oppervlak. Vanuit de Europese Unie (EU) komen er wel regels aan voor nieuwe en te renoveren daken zoals benoemd op pagina 7 en 22.

Netcongestie in relatie tot potentie voor zonne-energie

Netcongestie speelt een duidelijke rol in relatie tot zonne-energie en heeft tenminste een tijdelijke invloed op de potentie. Het hoeft niet altijd een belemmering te zijn, maar het wordt vaak wel zo gezien. Allereerst is het goed om te beseffen dat zonne-energie een weers- en seizoensgebonden manier van energie-opwekken is, met een duidelijke piek in voorjaar en zomer en dan met name rond het middaguur. Dit heeft er mee te maken dat in het verleden veel zonopstellingen naar het zuiden werden gericht, zodat de meeste elektriciteit werd opgewekt op het moment van de meeste zoninstraling. Tijdens een groot deel van de zonnige uren in de lente- tot en met de herfstmaanden voorziet zon-PV Nederland inmiddels van stroom en heeft zon-PV een groot deel van de gelijktijdige grijze stroom vervangen.

Nu hebben we in toenemende mate te maken met netcongestie. Netcongestie betekent dat er knelpunten op het net zijn, wat vergelijkbaar is met filevorming tijdens 'spitsuren'. Teruglevercongestie ontstaat tijdens pieken van zonnestroom tijdens uren wanneer de zon het meeste schijnt. Afnamecongestie ontstaat juist, omdat we op bepaalde momenten tegelijkertijd steeds meer stroom verbruiken.

Teruglevercongestie zorgt ervoor dat PV-panelen niet zonder meer kunnen worden aangesloten op het net. Dit komt omdat op het systeemniveau de elektriciteitsvraag niet voldoende evenredig stijgt, de transportcapaciteit niet snel genoeg toeneemt en omdat er nog niet genoeg conversie- en

opslagvermogen is om met zonproductie op de juiste tijd en locatie in te spelen op de energievraag van de markt.

Uit recente cijfers blijkt dat het aantal uren met negatieve elektriciteitsprijzen als gevolg van zonne-energie sterk toeneemt, zie tabel 2. Ook neemt de druk op het energiesysteem toe, wat zichtbaar is in een stijging van het aantal uren in regeltoestand 2¹¹. Regeltoestand 2 betekent dat er binnen een kwartier zowel een overschot als tekort op het net ontstaat, zie tabel 3.

Jaar	Aantal uren met negatieve prijzen
2022	83 uur
2023	316 uur
2024	458 uur

Tabel 2: Ontwikkeling negatieve prijzen

Indicator	Waarde 2024	Ontwikkeling
Aandeel van de tijd	16%	Verdubbeling t.o.v. 2020–2023

Tabel 3: Systeemdruk (regeltoestand 2)

Enkele energieleveranciers brengen inmiddels terugleverkosten in rekening om de extra kosten te dekken die ontstaan door de grote hoeveelheden zonnestroom die eigenaren van PV-panelen tegelijkertijd terug leveren aan het net. Dit kan zorgen voor minder rendement van de PV-panelen dan eerder berekend. Dak eigenaren twijfelen over de businesscase of kunnen (een deel van) de panelen niet aansluiten op het net en worden op wachtlijsten geplaatst.

Aan de andere kant zorgt afnamecongestie ervoor dat een bedrijf juist geen (extra) elektriciteit van het net kan verkrijgen. Dit kan ertoe leiden dat een bedrijf of terrein niet zonder meer verder kan uitbreiden of vestigen. Dit geldt overigens ook voor woningbouwprojecten.

Netbeheerders geven aan dat netcongestie de komende jaren belemmeringen zal blijven opleveren, die invloed hebben op zowel groot- als kleinverbruikers.

Zon in het energiesysteem van de toekomst

PV-panelen passen goed in het energiesysteem van de toekomst. PV-panelen wekken lokaal stroom op en deze kan vervolgens ook weer zo dicht mogelijk bij de bron gebruikt worden. We moeten dus van een systeem dat zoveel mogelijk zon het net op duwt tijdens de volle zonuren in de middag in het voorjaar en de zomer, naar een systeem waarin zonnestroom gelijkmatiger over de dag opgewekt wordt. Los van dat er meer transportcapaciteit op het net wenselijk is, is het vooral belangrijk dat opwek van zonne-energie veel beter afgestemd wordt op het eigen of lokaal gebruik. Andersom moet het gebruik ook meer worden afgestemd worden op de opwek (Demand Side Management). Voor zon op dak of objecten zijn hier verschillende methoden voor. Zo is het vaak mogelijk om PV-panelen in oost-west richting te plaatsten of soms zelfs op de gevel, zodat juist eerder en later op de dag zonne-energie opgewekt wordt, indien dit de momenten zijn wanneer er sowieso sprake is van een hoog stroomverbruik of wanneer de bedrijfsvoering zich hierop laat afstemmen.

Slimme omvormers kunnen ervoor zorgen er geen stroom tijdens de zonnepiek uren het net op geduwd wordt (PeakShaving) en Energie Management Systemen kunnen ervoor zorgen dat stroomgebruik en -

¹¹Bron: Ministerie van Klimaat en Groene Groei, 2025, Monitor Zon-PV 2025, [Link](#)

opwek zo gelijktijdig mogelijk gebeurt. Hiervoor kan er gekeken worden naar ‘flex’ oplossingen. Dit zijn aanstuurbare assets die aan- of uitgezet kunnen worden en die helpen bij de afstemming van vraag en aanbod van duurzame stroom. Assets kunnen zodoende zowel energie-opwekkers als energieverbruikers zijn. En idealiter draaien de gebruikers maximaal op het moment dat de energie wordt opgewekt, zodat ‘gelijktijdigheid’ ontstaat. Met slimme batterij of laadsystemen kan de opgewekte energie die niet meteen nodig is op een later moment op de dag worden gebruikt.

Dit leidt tot een efficiënter energiesysteem waarin PV-systemen op gebouwen en andere objecten rendabeler ingezet kunnen worden. Een aantal bedrijven die voorheen niet konden uitbreiden, kunnen het met slim zelf opwekken en verbruiken in een aantal gevallen wel. Dit is winst. Bovendien voorkomen we zoveel mogelijk transport van lokaal opgewekte energie op het net en dus onnodige kabels en netverzwaring. We zien de markt overigens steeds meer verschuiven naar deze aanpak maar het is over het algemeen nog geen gangbare praktijk. Hier ligt een kans.

Daarnaast kan ook zonthermie een belangrijke rol in het energiesysteem van de toekomst spelen, omdat hiermee lokaal warmte opgewekt kan worden, ook op plekken waar grootschalig warmte niet makkelijk naartoe geleid kan worden.

Zonne-energie in energiegemeenschappen

Een volgende stap is dat eventueel resterende of extra opgewekte zonne-energie wordt gedeeld met burens of andere nabijgelegen afnemers die zelf geen mogelijkheid hebben voor een PV-installatie. Zo ontstaat een energiegemeenschap. In een energiegemeenschap werken producenten en afnemers van energie in een bepaald (net)gebied met elkaar samen om vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Dit kunnen bedrijven zijn, maar ook inwoners, of een combinatie. Energiegemeenschappen zorgen voor lokaal eigenaarschap doordat meer bedrijven en inwoners zelf eigenaar zijn van een groot deel van hun energievoorziening. Binnen een energiegemeenschap kunnen meerdere partijen toegang hebben tot zonne-energie van verschillende daken, overdekte parkeerterreinen maar ook tot energiebuffers en afnemers zoals laadpleinen.

Ter volledigheid: vaak worden bedrijven op een bedrijventerrein die met elkaar samenwerken op energiegebied een ‘Energiehub’ genoemd. Dit is een vooral een praktisch samenwerkingsmodel en kent nog geen juridische status.

Conclusie potentie

In de afgelopen jaren zijn veel PV-panelen op Zuid-Hollandse daken geïnstalleerd en we kunnen stellen dat een aanzienlijk deel van het laaghangend fruit al geplukt is. De verwachting is dat de groei wel zal aanhouden en zon op dak een belangrijk aandeel blijft houden in het energiesysteem van de toekomst. Ook in de huidige tijd merken we wat de waarde is van het zelf energie kunnen opwekken en zo steeds een beetje onafhankelijker te worden. Maar of de mate van groei weer op het niveau van voor 2024 uit zal komen is onduidelijk.

Daarbij is de potentie voor zon op dak ook niet oneindig. Een aanzienlijk deel van de daken die nog geen PV-panelen hebben blijken niet kansrijk. En er zijn heel veel daken waar eerst één of meerdere belemmeringen moeten worden opgelost, voordat er PV-panelen geïnstalleerd kunnen worden. Ook hebben we te maken met eigendomsrecht waar de dakeigenaar zelf moet berekenen en mag bepalen of een zonne-installatie haalbaar en betaalbaar is. Het stopzetten van landelijke salderingsregeling en wijzigingen in de SDE++ subsidieregeling kan bij dakeigenaren voor een onduidelijke of minder aantrekkelijke businesscase zorgen.

Al met al zien we ook dat de ‘gedoefactor’ toeneemt. Het is nu ingewikkelder om te berekenen hoe een zonne-energie installatie een goede businesscase oplevert en daarbij het net zo min mogelijk belast, welke regelingen mogelijk kunnen verlichten en welke stappen in welke volgorde moeten worden genomen. Hier ligt een kans voor overheden om eigenaren van daken en andere objecten in te begeleiden.

Verder horen we veel in de markt dat er behoefte is aan koersvastheid en heldere communicatie vanuit de overheden.

We vinden het begrijpelijk dat dakeigenaren op dit moment onzeker zijn of het nu wel of niet het juiste moment is om te investeren in zonne-energie. Maar we zijn vooral van mening dat het realiseren van zoveel mogelijk zon op dak en andere objecten een zeer belangrijke bouwsteen voor een lokaal en schoon energiesysteem blijft. We hopen met dit plan een duidelijke bijdrage te leveren om het potentieel zo goed mogelijk te benutten, een helder beeld te geven van de maatregelen die we als provincie al hebben en welke we nog gaan vormgeven.

Energierichtvaardigheid en circulariteit

Het plan is opgesteld met energierichtvaardigheid in gedachten en we vinden een aantal zaken hierin belangrijk. We weten dat zonne-energie tot op heden voornamelijk is gerealiseerd door dakeigenaren die hier de eigen middelen voor hadden. We weten ook dat het verder stapelen van zonne-energie op een manier die leidt tot belasting van het net, maatschappelijke kosten veroorzaken die ook terecht komen bij mensen die zelf niet profiteren van eigen PV-panelen.

In dit plan zetten we in op realisatie van zoveel mogelijk zonne-energie op een manier die het net zomin mogelijk belast. We ondersteunen inwoners direct, of indirect die zelf geen dak hebben waar PV-panelen op gelegd kunnen worden. Bijvoorbeeld doordat ze gezamenlijk een energie initiatief kunnen starten om een nabij gelegen groot dak, parkeerterrein of waterbassin te benutten en doordat we eigenaren van dergelijke objecten actief aanmoedigen om dit object ter beschikking te stellen aan een Energiecoöperatie. We moedigen bovendien het delen van energie-overschotten aan.

Zonne-energie is bij uitstek een lokale vorm van energie opwekken, maar moet wel nóg beter ook weer lokaal worden benut. Zonne-energie kan bedrijven helpen bij de uitbreiding van de bedrijfsvoering, waar dat bijvoorbeeld wegens afnamecongestie niet kon.

Ook zetten we in op meer circulaire PV-panelen. Duurzame energie is een schone vorm van energie. En het kan nóg schoner door het gebruik van PV-panelen te stimuleren die dichterbij huis geproduceerd zijn, waarbij wordt ingezet op behoud van kritieke materialen en waar schadelijke stoffen zoveel mogelijk geweerd worden. Deze panelen zijn in de regel ook duurder. Maar het zijn wel de panelen waarvoor we in de komende jaren net even een stapje harder zullen gaan lopen.

De reden dat we ons voornamelijk richten op daken en objecten waar meer dan 15 kWp geïnstalleerd kunnen worden, heeft te maken met het feit dat gemeenten in de regel al stevig inzetten op zon op particuliere daken. We zien hier op dit moment geen meerwaarde van provinciale inzet, met uitzondering van inzet op de collectieve daken.

3. De Zuid-Hollandse aanpak

Als provincie Zuid-Holland blijven we zonne-energie op daken aanmoedigen en stimuleren. Het eerste deel van het plan laat zien dat een groot deel van de daken en parkeerterreinen die in theorie geschikt zijn voor PV-panelen op basis van ligging en lichtinstraling, in de praktijk één of meerdere belemmeringen hebben. Na jaren van groei voorzien we bovendien een stagnatie onder meer vanwege de huidige netcapaciteit, de makkelijke daken die grotendeels zijn belegd en door veranderende businesscases. Bovendien zien we dat er bepaalde momenten op de dag en in het jaar zijn, waarop meer zonne-energie wordt opgewekt dan benut. De markt is complexer geworden en vraagt om meer maatwerk. Tegelijkertijd zorgen komende Europese verplichtingen voor PV-panelen op daken voor extra kansen maar ook voor een grotere behoefte aan ondersteuning bij de uitvoering. Daarom vinden we het belangrijk om nu onze inzet te vergroten met dit nieuwe ActiePlan Zon op Zuid-Holland. We gaan in op het benutten van daken, gevels, parkeerterreinen en waterbassins.

Op basis van gesprekken met de dakeigenaren, gemeenten, RES-regio's, netbeheerder, energieadviseurs, ontwikkelaars en in recent verschenen publicaties en kamerbrieven komen herhaaldelijk de volgende belemmeringen naar voren waarbij we kansen zien om hulp te bieden:

Technische en bouwkundige belemmeringen

- A. Daken met onvoldoende draagkracht, asbest, brandbare isolatie
- B. Geen match tussen oppervlakte dak en energieverbruik

Beperkingen netinfrastructuur

- C. Netcapaciteit (teruglever- en afnamecongestie)

Financiële belemmeringen

- D. Terugverdientijd van PV-panelen op parkeerterreinen of waterbassins
- E. Onzekere businesscase/ geen ruimte voor investeringen

Juridische / organisatorische belemmeringen

- F. Geen kennis, tijd, prioriteit
- G. Kortdurende eigenaarschap dak
- H. Eigenaarschap van dak
- I. Maatregelen vanuit de EU (EPBD)

Op de bovenstaande belemmeringen hebben we maatregelen geformuleerd. Deels gaat het over bestaande subsidieregelingen of aanpak. Soms geven we aan dat we een maatregel willen uitwerken of onderzoek naar een mogelijke maatregel willen doen. Onze eerste focus ligt daarbij op PV-installaties van tenminste 15 kWp.

En het gaat ook om aanmoedigen van kansrijke ontwikkelingen. We geven prioriteit aan producten die zo duurzaam mogelijk zijn geproduceerd, een lage milieu-impact hebben en herbruikbaar zijn. Daarnaast zetten we in op meervoudig ruimtegebruik en het bevorderen van gelijktijdigheid van opwek en verbruik. PV-panelen realiseren we primair op daken en andere geschikte objecten. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om zonthermie verder te ontwikkelen en toe te passen.

Een eerlijke energietransitie staat daarbij centraal. We ondersteunen innovaties die aantoonbaar bijdragen aan deze uitgangspunten.

Kansrijke ontwikkelingen

- J. Zonthermie (of een combinatie van PV en Thermie = PVT)
- K. Circulaire PV-panelen
- L. Gevelpanelen

Maatregelen op belemmeringen en kansen

Technische en bouwkundige belemmeringen

A. Daken met onvoldoende draagkracht, asbest, brandbare isolatie

Zoals het eerdergenoemde rapport ‘Kansrijke daken en parkeerplaatsen voor zon’ van Generation Energie in opdracht van RVO beschrijft, hebben veel daken één of meerdere technische of bouwkundige belemmeringen waardoor ze niet direct geschikt zijn voor PV-panelen. In veel gevallen gaat het daarbij om ouder vastgoed, waarbij tijdens de bouw geen rekening is gehouden met extra belasting van PV-panelen. Deze daken zijn daardoor constructief niet sterk genoeg om boven op de normale belasting PV-panelen te kunnen dragen. Daarnaast is het onwenselijk en soms risicovol om PV-panelen te installeren op daken die asbest bevatten of op daken met isolatiematerialen die in hoge brandbaarheidsklassen vallen. De Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland bestaat sinds 2020 en heeft bewezen dat ze een belangrijke bijdrage levert aan het ontsluiten van het eerdergenoemde technisch potentieel in Zuid-Holland en wordt daarom tenminste tot en met 2027 voortgezet.

Maatregel 1: Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland – Ongeschikte daken¹²

Deze subsidieregeling kan worden aangevraagd voor:

- De aanschaf van PV-panelen in combinatie met het constructief versterken van het dak;
- De aanschaf van lichtgewicht panelen op een dak dat aantoonbaar niet constructief geschikt is voor ‘normale’ panelen;
- De aanschaf van PV-panelen in combinatie met asbestverwijdering;
- De aanschaf van PV-panelen in combinatie met aanpassingen aan isolatiemateriaal wanneer aantoonbaar is dat deze gedaan moeten worden om het dak geschikt te maken.

Om in aanmerking te komen voor subsidie moet de aanvrager eigenaarschap hebben over het dak. Het dak moet zich in Zuid-Holland bevinden en er moet tenminste voor 15 kilowattpiek (kWp) aan PV-panelen geïnstalleerd worden.

B. Geen match tussen oppervlakte dak en eigen verbruik

Veel eigenaren van grote daken zouden op het dak meer stroom op kunnen wekken dan wat ze zelf nodig hebben. En de te veel opgewekte stroom, zou de omgeving juist ten goede kunnen komen. Andersom zijn er ook bedrijven of particulieren die de stroom goed zouden kunnen gebruiken, terwijl PV-panelen op het eigen dak niet mogelijk zijn.

Maatregel 2: Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland – Energiecoöperaties¹³

Wanneer een dakeigenaar besluit om het recht van opstal van zijn dak of een deel ervan bij een energiecoöperatie (of soortgelijk initiatief) onder te brengen, ontvangt de dakeigenaar eenmalig een bedrag van €5000. Hiermee maken we het voor dakeigenaren aantrekkelijker om het dak ter beschikking te stellen. Aan de andere kant verschaffen we energiecoöperaties en hun leden meer toegang tot grote daken. Als een energiecoöperatie vervolgens het dak nog geschikt moet maken, dan kan vaak ook op een ander onderdeel van de regeling subsidie aangevraagd worden.

¹² Subsidieregeling: [Daken, parkeerterreinen en waterbassins beschikbaar stellen aan een energiecoöperatie \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

¹³ Subsidieregeling: [Daken, parkeerterreinen en waterbassins beschikbaar stellen aan een energiecoöperatie \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

Maatregel 3: Subsidie Lokale energie-initiatieven¹⁴

Sommige bewoners hebben zelf geen geschikt dak voor PV-panelen. De provincie Zuid-Holland vindt het belangrijk dat bewoners kunnen meedoen aan energieprojecten in de buurt. Zo wordt de verandering naar duurzame energie eerlijker en helpen bewoners zelf mee aan deze verandering. Daarom is er subsidie beschikbaar voor lokale bewonersinitiatieven die een energieproject ontwikkelen of uitvoeren in hun buurt. We noemen deze bewonersinitiatieven een lokaal energie-initiatief (LEI). Dat kunnen bijvoorbeeld energiecoöperaties, stichtingen of verenigingen zijn, zolang het project voor en door bewoners is opgezet. Binnen deze regeling is er ook subsidie voor zon op dak, gevel, parkeerterrein of waterbassin initiatieven te verkrijgen voor de voorbereidingsfase (bijv. projectbegeleiding, bewonersavonden organiseren, inhuren experts, communicatie) en/of de realisatiefase (begeleiding van project vanaf het moment van bouwen).

Daarnaast is er voor grote zonprojecten waar opwek, transport en gebruik op elkaar afgestemd wordt binnen een lokaal energiesysteem ook subsidie beschikbaar binnen de LEI regeling.

Beperkingen netinfrastructuur

C. Netcapaciteit

Ook bij de gevolgen die netcapaciteit op dit moment met zich meebrengt, draagt zonne-energie nog steeds bij aan een zo duurzaam en onafhankelijk mogelijk energiesysteem van nu én van de toekomst. We moeten wel zorgen dat we slimmer opwekken én slimmer gebruiken en dat we de opwek en verbruik in de tijd en locatie dichterbij elkaar brengen. Dit zorgt er namelijk voor dat energiesysteem rendabel is voor de dakeigenaar, netbewust, maatschappelijk betaalbaar, toekomstbestendig en zo duurzaam mogelijk blijft. Onze volgende maatregelen dragen hieraan bij.

Maatregel 4: Uitvoeringsagenda “Stimuleringsprogramma energiehubbs Zuid-Holland”¹⁵

Binnen energiehubbs levert een PV-installatie bij overschotten energie aan nabijgelegen bedrijven, organisaties of woningen. Deze maatregel biedt hulp bij de ontwikkeling van energiehubbs, kennisontwikkeling en –uitwisseling en het wegnemen van knelpunten. In Zuid-Holland zijn inmiddels meer dan 140 initiatieven voor energiehubbs aangemeld. Zuid-Holland heeft vier energieregisseurs die ondersteuning bieden aan bedrijven die een energiehub willen verkennen of opzetten. Een belangrijke doelgroep zijn bedrijven of instellingen die last hebben van netcongestie, maar ook bedrijven die toekomstbestendig energetische maatregelen willen nemen kunnen gebruik maken van de dienstverlening.

Hoewel de uitvoering energiehubbs dus primair een andere focus heeft dan zon op dak te verwezenlijken, is zon op dak wel een van de belangrijke bouwstenen om goed werkende energiehubbs tot stand te brengen. En helpen energiehubbs andersom om zo goed mogelijk lokaal energie op te kunnen wekken, zoals op dak, terwijl de energie ook zo lokaal en gelijktijdig mogelijk gebruikt kan worden.

Maatregel 5: Informatie over slim omgaan met opwek en gebruik

Op pagina 13 is te lezen hoe bedrijven, organisaties en huishoudens minder beslag kunnen leggen op het net en opwek en verbruik goed op elkaar kunnen afstemmen. We moeten toewerken naar daken met een meer geleidelijk opwekprofiel en dit bovendien slimmer afstemmen op het verbruik. Peakshaving, Demand Side Management en gelijktijdigheid zijn hier dus sleutelwoorden en hier kan op meerdere manieren naar toe gewerkt worden (zie ook maatregel 6). Via energiecoaches, -regisseurs en ambassadeurs, bijeenkomsten, bestaande netwerken en sociale media delen we in toenemende

¹⁴ Subsidieregeling: [LEI gericht op collectieve zon-op-dakprojecten \(LEI ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

¹⁵ Maatregel: [Energie-infrastructuur | Provincie Zuid-Holland](#)

informatie over slimmer omgaan met opwek van zonne-energie op een netbewuste manier, zodat de zonnedaken goed in het energiesysteem van de toekomst passen en bij de eigenaren zorgen voor een duurzaam en zo onafhankelijk mogelijk systeem waarvan de lasten en lusten met elkaar in balans zijn. Doelgroep van deze maatregel zijn dakeigenaren met en zonder PV-panelen, maar ook gemeenten en RES-partners met informatiebehoefte.

*Maatregel 6: Zon en gelijktijdigheid **

We willen dus toewerken naar daken met een meer geleidelijk opwekprofiel en een betere afstemming op het eigen en lokaal verbruik. We voegen dan zo min mogelijk extra belasting toe aan het net tijdens piekuren, maar wekken wel zoveel mogelijk op tijdens andere uren. Dit kan worden bereikt met enkele of een combinatie van de volgende zaken:

- Het berekenen van de huidige en toekomstige zonnestroombehoefte (oftewel het aantal benodigde PV-panelen in wattpiek);
- Het plaatsen van PV-panelen voor een zo geleidelijk mogelijk opwekprofiel. Dus niet per definitie alle panelen naar het zuiden gericht, maar naar het oosten en/of westen of eventueel zelfs aan de gevel;
- Slimme omvormers die ervoor zorgen dat over de dag zoveel mogelijk kan worden opgewekt, maar zorgt dat de installatie tijdens piekuren niet boven een bepaald maximum komt (aftoppen);
- Het toepassen van een Stuurbox of Energie Management Systeem (EMS) wat ervoor zorgt dat het energiegebruik zo optimaal mogelijk profiteert van de lokaal opgewekte energie;
- Een energieopslagsysteem wat mogelijk maakt om een deel van de energie op een later moment van de dag te benutten;
- Een laadsysteem voor elektrische voertuigen;
- Zon omzetten in warm water: thermische opslag.

We doen onderzoek naar een stimulerende maatregel die uitnodigt om zoveel mogelijk elementen uit de bovenstaande lijst met elkaar te combineren en werken deze uit. We gaan daarbij vooralsnog uit van subsidiëren van zonne-energie wanneer voldoende navolgbare maatregelen worden toegepast. Het doel van de maatregel is een netbewuste manier van lokaal opwekken en verbruiken en richt zich niet op de onbalansmarkt. We richten ons ook op de individuele grote daken en objecten die zich niet op een bedrijventerrein bevinden, omdat in de subsidieregeling toekomstbestendige bedrijventerreinen en Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland al elementen zijn verwerkt die voor individuele bedrijven nog niet altijd beschikbaar zijn. In deze context zullen we ook oog hebben voor energieveiligheid in relatie tot de digitale systemen die met een dergelijke maatregel verbonden zijn.

Maatregel 7 – Energie op bedrijventerreinen en campussen¹⁶

De platte daken op bedrijventerreinen zijn voor een aanzienlijke deel al benut voor PV-panelen, maar hier is nog steeds een noemenswaardig potentieel. De provincie streeft met haar bedrijventerreinenbeleid naar duurzame en toekomstbestendige bedrijventerreinen. De subsidieregeling helpt met besparen van energie, het opwekken van duurzame energie, het opslaan van energie of het uitwisselen van energie. Energie Management Systemen vallen ook onder de regeling. Zowel collectieve als individuele ondernemers op een bedrijventerrein kunnen de subsidie aanvragen, waarbij een samenwerking tussen ondernemers wordt gestimuleerd door de subsidiehoogte. Een belangrijke voorwaarde is dat de maatregelen niet mogen leiden tot meer netcongestie. Deze regeling draagt daarmee bij aan het ontsluiten van nog vrije daken op bedrijventerreinen. Een ondernemersvereniging, stichting of gemeente die onderzoek willen doen of een plan willen maken voor de verbetering van een bedrijventerrein kan

¹⁶ Subsidieregeling: [Energie op bedrijventerreinen of campussen \(TB ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

overigens ook ‘Planvormingssubsidie bedrijventerreinen’¹⁷ aanvragen. Heb je als ondernemer of gemeente hulp nodig om een bedrijventerrein verder te brengen? Roep dan eens de hulp in van de vier ambassadeurs¹⁸ die de provincie in dienst heeft.

Financiële belemmeringen

D. Onzekere businesscase of beperkte ruimte voor investeringen

Voor veel dakeigenaren zijn PV-panelen een kostbare aangelegenheid. De businesscase is aan de voorkant niet meer voor iedere dakeigenaar zo duidelijk als een aantal jaar geleden. Mogelijk moeten er ook extra aanpassingen aan het dak gedaan worden voordat panelen kunnen worden geïnstalleerd. Een dakeigenaar kan zich zorgen maken over of er in de toekomst mogelijk kosten voor het terugleveren van energie aan het net bij kunnen komen. Soms wordt er nog van uitgegaan dat veel PV-panelen het dak die veel terugleveren aan het net financieel het meeste zouden kunnen opleveren. Maar vaak ontstaat een interessante business wanneer opwek en afname zo goed mogelijk met elkaar in lijn zijn.

Afhankelijk van de situatie kunnen voorgenoemde subsidiemaatregelen helpen bij het financieel maken van PV-panelen op het dak, zoals maatregel 1: Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland, maatregel 7: Energie op bedrijventerreinen of campussen, of de nog uit te werken maatregelen 6: Zon en congestieverzachting en maatregel 11: Grote Daken Maatwerk Aanpak die onder organisatorische belemmeringen is beschreven.

Maatregel 8: onderzoek en informatie delen – financieringsmogelijkheden

We kijken naar nieuwe mogelijkheden vanuit de markt en zullen met onze adviseurs informatie hierover delen. We onderzoeken ook of er vraagstukken ontstaan naar aanleiding van wijzigingen in nationale subsidie- of financieringsregelingen en of we hier als provincie een rol in moeten nemen.

E. Terugverdientijd parkeerterreinen en waterbassins

Eigenaren die waterbassins of parkeerterreinen met zon willen overdekken, zijn vaak op zoek naar een manier om de businesscase rond te krijgen. Mede doordat er ook nog een constructie gebouwd moet worden die de panelen kunnen dragen, vallen de kosten hoger uit dan PV-panelen op een bestaand dak.

Maatregel 9: Zonnig Zuid-Holland – Waterbassins en parkeerterreinen¹⁹

De subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland subsidieert PV-panelen op waterbassins en parkeerterreinen, wanneer er nog een constructie aangelegd moet worden. Deze subsidie kan worden aangevraagd voor projecten gelegen in Zuid-Holland waarop meer dan 15 kWp gerealiseerd wordt. De subsidie kan niet door overheden worden aangevraagd. Wel door een energiecoöperatie wanneer deze het recht van opstal op het betreffende object verkrijgt en de panelen inclusief constructie vanuit de corporatie gaat realiseren. Deze subsidieregeling bestaat sinds 2022 en wordt wegens succes tenminste tot 2027 voortgezet.

Maatregel 10: Eigen projecten – voorbeeldfunctie en kennis delen

Ook als provincie hebben we parkeerterreinen en daken in eigendom. We zoeken uit of en onder welke voorwaarden deze geschikt zijn om te overdekken met PV-panelen. We kijken onder meer naar de combinatie met elektrisch laden en verkennen de opties naar meer circulaire PV-panelen. We benutten de kennis die is opgedaan in de RES'en en delen onze geleerde lessen met partners.

¹⁷ Subsidieregeling: [Planvormingssubsidie bedrijventerreinen | Provincie Zuid-Holland](#)

¹⁸ Maatregel: [Bedrijventerreinen: informatie voor ondernemers en gemeenten | Provincie Zuid-Holland](#)

¹⁹ Subsidieregeling: [Daken, parkeerterreinen en waterbassins beschikbaar stellen aan een energiecoöperatie \(Zonnig ZH\) | Provincie Zuid-Holland](#)

Organisatorische of juridische belemmeringen

F. Geen kennis, tijd, prioriteit

Eigenaren van daken of objecten hebben tot op heden het besluit niet genomen om PV-panelen op het dak te leggen omdat er steeds andere prioriteiten zijn in de bedrijfsvoering, of omdat het vullen van een dak of parkeerterrein met PV-panelen te kostbaar kan zijn. Mogelijk zijn er andere zaken binnen de bedrijfsvoering die eerst om vervanging of uitbreiding vragen. Voor velen is de ‘gedoefactor’ in de afgelopen jaren groter geworden. Het is begrijpelijk dat eigenaren van grote objecten de bomen door het bos niet altijd meer zien. Terwijl zon op dak in veel gevallen nog steeds een interessante investering kan zijn, vooral met het oog op een toekomstbestendige en duurzame bedrijfsvoering.

*Maatregel 11 – Grote Daken Maatwerk Aanpak **

In samenwerking met Zuid-Hollandse gemeenten die hier behoefte aan hebben, werkt de provincie een meerjarig ‘Grote Daken Maatwerk Aanpak’ uit, die ertoe moet leiden dat gedoe, gebrek aan inzicht in de businesscase, tijd en/of kennis bij dakeigenaren geen belemmeringen zijn om over te gaan tot de aanschaf van PV-panelen. In de aanpak wordt rekening gehouden met bestaande regelingen en financieringsvormen die bijdragen aan succes. Bij advies op maat wordt een energieverantwoordelijke binnen het bedrijf door een expert aan de hand genomen om gezamenlijk te bespreken of en welke vraagstukken er spelen rondom zon op dak.

Maatregel 12 – Verduurzaming maatschappelijk vastgoed - Ontzorgingsprogramma²⁰

Maatschappelijk vastgoedeigenaren in Zuid-Holland kunnen gebruik maken van gratis advies en ondersteuning bij de verduurzaming van een gebouw via het ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed. De focus van dit ontzorgingsprogramma ligt niet primair bij zon op dak maar richt zich op verduurzaming van een pand in de brede zin. Zon op dak kan hier wel een onderdeel van zijn. Voordeel van dit programma is dat aandacht is voor zon op dak in relatie tot elektriciteitsvraag. Doelgroep zijn onder meer sportverenigingen, scholen, zorginstellingen, culturele- en zorginstellingen. Wat we zien is dat dergelijke instellingen vaak een groot dakoppervlak hebben, waarvan het vaak energetisch niet zinvol is om deze vol te leggen voor eigen gebruik. In dit geval wordt regelmatig een verbinding gelegd met energiecoöperaties waarbij het dak kan worden benut door bijvoorbeeld inwoners uit de omgeving. In gevallen is hierbij ook de combinatie te maken met maatregel 2 en/of maatregel 3.

Maatregel 13 – Ontzorgingsprogramma MKB²¹

Het Ontzorgingsprogramma MKB helpt kleine en micro-ondernemingen in Zuid-Holland bij het verduurzamen van hun bedrijfspanden en bedrijfsvoering. Het programma biedt maatwerkadvies en helpt bij het realiseren van concrete verduurzamingsmaatregelen, waaronder ook zon op dak. We bieden praktische ondersteuning, helpen bij het vinden van subsidies en financiering, en verbinden ondernemers met de juiste experts. Hiermee wordt voor ondernemers het verduurzamen inzichtelijk en ondersteunen wij hen bij het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. Het Ontzorgingsprogramma MKB is ontworpen om ondernemers stap voor stap te begeleiden bij het verduurzamen van hun bedrijfspand en bedrijfsvoering. Dit proces bestaat uit 3 fasen, waarbij je deskundige ondersteuning ontvangt om de juiste keuzes te maken en optimaal gebruik te maken van subsidies en financieringsmogelijkheden.

G. Kortdurende inzetbaarheid van een dak

²⁰ Maatregel: [Verduurzaming Maatschappelijk vastgoed | Provincie Zuid-Holland](#)

²¹ Maatregel: [Ontzorgingsprogramma mkb | Provincie Zuid-Holland](#)

PV-panelen installeer je in de regel voor een langere tijd en met een bepaalde terugverdientijd in gedachten. Maar er zijn situaties waarbij er (on)zekerheid bestaat over hoe lang een eigenaar een bepaald dak kan inzetten voor een PV-installatie. Zo kan er bijvoorbeeld een bedrijfsuitbreiding in het verschiep liggen, waarbij verhuist zal worden naar een ander pand. Mogelijk dient de pensioenleeftijd zich aan en is opvolging nog niet duidelijk. Soms is al duidelijk dat een pand na 5 - 10 jaar afgebroken, of uitgebreid gerenoveerd moet worden. Dan ligt een investering in PV-panelen niet altijd meteen voor de hand.

Maatregel 14: Onderzoek en informatie delen – tijdelijke PV-panelen

In sommige gevallen kunnen PV-panelen met het pand mee overgaan naar een volgende eigenaar. Er bestaan tegenwoordig ook systemen waarmee PV-panelen op een dak geïnstalleerd kunnen worden en na een aantal jaar naar een andere locatie verhuist kunnen worden. En er kunnen tweedehands panelen gekeurd en verkocht of juist aangekocht worden. Het is van belang dat consumenten en adviseurs een goed beeld ontvangen van de mogelijkheden die er zijn en dat er een breder aanbod komt. Onderzoek, publicatie en informatie zorgt voor meer bekendheid moet zorgen voor meer toegang tot oplossingen.

H. Eigenaarschap van dak

Onder veel grote Zuid-Hollandse daken is sprake van ofwel veel huurders onder één dak of 'gespikkeld bezit'. Er is dan sprake van één dak en er zijn meerdere eigenaren, huurders of belanghebbenden. Dit komt voor bij Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en woningcorporaties maar bijvoorbeeld ook bij winkelcentra en bedrijfsverzamelgebouwen. Hier kan het juridisch en/of technisch ingewikkeld zijn om gezamenlijk PV-panelen op een dak te realiseren. Ook zijn soms de kosten te hoog voor de technische aanpassingen die moeten worden gedaan aan het dak of aan de aansluiting.

*Maatregel 15: Onderzoek en kennis delen VvE's en Woningcorporaties **

We zien dat gemeenten waar zich veel VvE's en woningcorporaties met grote dakoppervlakten bevinden zelf al mensen, maatregelen en kennis hebben om zon op deze daken te aan te moedigen. Maatregel 3: Subsidie Lokale Energie Initiatieven wordt al benut bij de realisatie van coöperatieve daken, gevels of parkeerterreinen. Ook kan maatregel 2 af en toe worden ingezet, wanneer het dak aan een Energie Coöperatie wordt toegekend, die er vervolgens voor kan zorgen dat het de energie bij de huurders, woningeigenaren, of omgeving terecht komt.

We organiseren informatie momenten zodat de beschikbare kennis onderling gedeeld kan worden. We doen bovendien onderzoek naar of er aanvullende maatregelen vanuit de provincie mogelijk en nodig zijn om meer van deze daken te kunnen benutten. We benaderen hiervoor actief de gemeenten, RES'en Woningcorporaties, koepelorganisaties en andere strategische partners en werken indien logisch en nodig een maatregel uit of vullen een bestaande maatregel aan.

I. Maatregelen vanuit de EU (EPBD IV– verplicht zon op dak)

De verplichtingen voor energetische maatregelen die volgen vanuit de EU zullen ervoor zorgen dat ook meer Zuid-Hollandse daken zullen worden benut voor de opwek van zonne-energie. Dit biedt niet alleen kansen voor meer zonne-energie maar levert ook inhoudelijke, technische en organisatorische vraagstukken op

Meerder maatregelen van toepassing en kennis delen

De eigenaren van bestaande gebouwen die in de komende jaren aan de verplichtingen moeten voldoen kunnen gebruikmaken van de bestaande maatregelen zoals in dit ActiePlan beschreven. Voorbeelden zijn: zon en gelijktijdigheid, energiehubs, onderdelen uit de subsidieregeling Lokale Energie Initiatieven of onderdelen uit de Zonnig Zuid-Holland. We zetten in op kennisdeling, onder meer door laagdrempelige informatie sessies voor dakeigenaren, gemeenten, RES'en en andere belanghebbenden.

Bovendien komt het voor dat een huurder een pand huurt van een eigenaar die in het buitenland gevestigd is. Een eigenaar heeft dan soms minder belang om te verduurzamen, of is moeilijk bereikbaar voor deze vraag. Deze dakeigenaren krijgen deels te maken met de verplichtende maatregelen en zal actie moeten ondernemen. Onze maatregelen kunnen dan worden benut.

Kansrijke ontwikkelingen

J. Circulaire PV-panelen en aanverwante producten

PV-panelen die op duurzame wijze, zonder bepaalde stoffen zoals antimoon of PFAS en/of regionaal geproduceerd worden, vallen op dit moment onder de duurdere PV-panelen. We moedigen de ontwikkelingen van dergelijke panelen aan en we zijn ervan overtuigd dat meer afname uiteindelijk leidt tot meer ontwikkeling en uiteindelijk ook een betere betaalbaarheid. We zetten ons in voor nieuwe PV-panelen waarvan aan de voorkant al duidelijk is dat de onderdelen hoogwaardig hergebruikt kunnen worden en PV-panelen met een lagere CO2 footprint, die regionaal en/ of op bijzonder duurzame wijze geproduceerd worden. Hiermee zorgen we voor minder afval, maar ook voor het behoud van kritische grondstoffen. We zetten hiermee ook een signaal naar andere overheden dat we dit belangrijk vinden en moedigen aan om met ons mee te doen.

*Maatregel 16: Circulaire PV-panelen **

We werken een subsidieregeling uit die Zuid-Hollandse dakeigenaren financieel helpt en motiveert om voor zo duurzaam mogelijke panelen te kiezen. Verwachte ingang 1 januari 2027. We attenderen het Rijk er regelmatig op dat het belangrijk is om hier ook op nationaal niveau aandacht voor te blijven hebben.

K. Verticale gevelpanelen

De inzet op gevels naast daken levert extra potentie voor dubbel ruimtegebruik op. PV-panelen die verticaal worden aangebracht wekken bovendien vaak op andere momenten stroom op dan dakpanelen die op het zuiden zijn gericht. Verticale panelen wekken vaak stroom op halverwege de ochtend en late middag maar ook op andere momenten in de seizoenen wat gunstig is voor het energienet. In veel gevallen past het tijdstip van opwekken zelfs beter bij de bedrijfsvoering. De stroom kan dan beter in een pand benut worden. Vooral hoge gevels zonder veel ramen zijn geschikt, mits ze ook gunstig ten opzichte van zon liggen. Er zijn veel hoge stedelijke gebouwen maar ook distributie, opslag en andere bedrijfsgebouwen te bedenken die zon op kunnen leveren.

Maatregel 17: Onderzoek en mogelijke opname in bestaande subsidieregeling

Gevelpanelen zijn niet nieuw en er zijn al diverse aanbieders. Toch zijn ze nog geen gebruikelijk onderdeel in algemene straatbeeld. We onderzoeken of aan gevelpanelen inclusief de constructie ervan een onrendabele top verbonden is en of het loont om deze optie in de subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland op te nemen of dat het zinvoller is om deze ontwikkeling op een andere manier te bevorderen.

L. Zonthermie en PVT

Zoals op pagina 11 gemeld gaat het verdiepend onderzoek Zonthermiesystemen in Zuid-Holland ervan uit dat daar waar ruimte is voor PV-panelen, het ook een overweging kan zijn om een zonthermie of PVT-systeem te installeren. Voor Zonthermie en PVT-systemen kan SDE++ of ISDE-subsidie bij het Rijk aangevraagd worden. Ook provinciale regelingen zoals toekomstbestendige bedrijventerreinen of Lokale Energie Initiatieven sluiten deze systemen niet uit. De subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland rekent met een bedrag per kWp dus voor elektriciteit, waardoor niet geschikt voor installaties die warmte opwekken. De verwachting is dat de markt vooral een niche zal blijven, maar ook dat deze opties voor bepaalde type gebouwen wel degelijk interessant zijn. We constateren dat er nog weinig gebruik van gemaakt wordt door gebrek aan kennis.

Maatregel 18: Kennisdeling Zonthermie en verkenning maatregel

We onderzoeken op welke manieren zonthermie en PVT-daksystemen verder bevorderd zouden kunnen worden. We verkennen in 2026 welke subsidieregelingen al van toepassing zijn en of een aanvullende regeling vanuit de provincie opportuun is, of dat een andere maatregel meer zinvol zou zijn. Daarnaast zetten we in op kennisdeling.

**Maatregelen met een (*) zijn onder voorbehoud van wijzigingen en onder voorbehoud van instemming met financiële middelen door Provinciale Staten bij Najaarsnota 2026 en Begroting 2027*